

Kartografske obavijesti o gradovima na širem prostoru Triplex Confiniuma (1550. – 1700.)

Koristeći zemljopisne katre kao primarni izvor, autorica u prilogu pokušava istražiti važnost urbanih središta na prostoru Triplex confiniuma u razdoblju od 1550. do 1700. godine.

Problemi

S obzirom na predodžbu o širem području Triplexa Confiniuma u ranom novom vijeku kao uveliko opustošenom, deurbaniziranom i izrazito seoskom području te poprištu dugotrajnih ratnih sukoba, moj je zadatak bio ponajprije istražiti važnost urbanih fenomena na Triplexu, koristeći kao izvore zemljopisne karte 16. i 17. stoljeća te provjeriti koliko je uopće moguće rekonstruirati kontinuitet kartografskog bilježenja naselja na širem području Triplexa u ovo doba, uzimajući u obzir karte iz više kartografskih tradicija. U tome smislu koncentrirala sam se na nekoliko konkretnih pitanja:

a) Imajući na umu različite kartografske tradicije u Europi, može li se usporedbom različitih karata iz različitih razdoblja tog doba, otkriti bilo kakvi kontinuiteti, odnosno, diskontinuiteti u kartografskom predočavanju urbanih fenomena na bilo kojoj od tri strane prostora tromeđe?

b) Što se kartografski zbiva s prostorom tromeđe u širem smislu, u vrijeme kada je ona stalno poprište ratova s Osmanlijama ili ništa manje razornog malog rata, za koje pouzdano znamo da je doba velikog demografskog i ekonomskog nazatka tog prostora, uništenja brojnih kasnosrednjovjekovnih naselja, ali i izgradnje sustava vojnokrajiških utvrda na sve tri strane tromeđe? Da li kartografiju uopće zanima egzaktna prezentacija raznovrsnih učinaka ratova, posebno promjena granica, u faktičnom smislu, na urbanu konfiguraciju?

c) Koja su to naselja koja kriterijima samih kartografa markiraju prostor tromeđe za ovih stotinjak godina i na koji su sve način kartografski prezentirana? Na koji način se među njima prepoznaje urbane fenomene?

Pristupi

Prostorno, rad obuhvaća šire područje tromeđe, tj. područje suvremene Primorske krajine do Kapele, Pounje i Povrbsaće te mletački dio Dalmacije od Zadra do Šibenika s otocima Krkom, Cresom, Lošinjem, Rabom i Pagom.

Vremenski se usredotočuje na razdoblje druge polovice 16. i 17. stoljeće. U tih stoljeće i pol političke granice silno su se mijenjale na čitavom ovom prostoru, a kako je on u cjelini

bio ratno poprište, u biti nije nedostajalo iskustvenog poznавanja zemljopisne zbilje s bilo koje od tri strane. Pri tome naročito treba imati na umu da je Pounje do 1590-ih bilo u habsburškoj vlasti, te već i time vrlo dobro poznato. Zalede mletačkih gradova duž obale Dalmacije, koje Osmanlije osvajaju već u prvoj polovici 16. stoljeća, trajno je dobro poznato s mletačke strane, ponajprije zahvaljujući trgovačkim komunikacijama otvorenima i nakon osvajanja.

Koristeći šest karata koje su izrađivane u više od stoljetnom rasponu od 1572. do 1684. godine, ispisala sam i tabelarno prikazala sve toponime, poštujući izvornu grafiju i nastojeći utvrditi današnji oblik naziva mjesta, dakako, u slučajevima kada mi je to bilo moguće učiniti.¹ Radi se o sljedećim kartama:

1. Johannes Sambucus. Karta Ilirika iz 1572. g.²
2. Johan Bussemacher. Karta Slavonije, Hrvatske, Bosne i većeg dijela Dalmacije iz 1592. g.³
3. Gerardus Mercator. Karta Slavonije, Hrvatske, Bosne i dijela Dalmacije iz 1607. g.⁴
4. P. Du Val. Karta Ugarske, Slavonije, Hrvatske i Dalmacije iz 1663. g.⁵
5. Martin Stier. Karta Ugarskog kraljevstva i graničnih zemalja od Jadran skog mora do Transilvanije iz 1684.g.⁶
6. Giacomo Cantelli da Vignola. Karta Dalmacije, Istre, Bosne, Srbije, Hrvatske i dijela Slavonije iz 1684. g.⁷

Korištene su, dakle, karte koje pokrivaju habsburšku kartografiju (Bussemacher i Stier), mletačku (Cantelli), nizozemsku (Sambucus i Mercator) te francusku kartografsku školu (Du Val). Pri tome su dosljedno izabrane karte sitnijeg mjerila koje prikazuju veće prostorne cjeline, dakle područje Dalmacije, Hrvatske, Bosne i Ugarske.

¹ Veoma dobar tabelarni popis svih toponima na više starih karata Ugarske (do 1550.) sa današnjim ekvivalentima vidi u Lajos Stegena. *Magyarország térképei a mohácsi vész előtt*. Budapest, 1991.

² ILLYRICVM. Ioan. SAMBVCVS ORTELIO SVO. S. Mitto hanc quoque tabellam qua neceſſaria confinia Pannoniae declarantur, fluuiorum & aliquot locorum situs Hirschvogelij recte mutau, Angelini autem studio plurima adieci, et interualla correxi, vt parum quis si cum Hirschvogelij haec coniungat desiderarit, si qui errores sint, dies certiora docebit. Viennae, Vale, 25 Octob. 1572. Mirko Marković. *Descriptio Croatiae. Hrvatske zemlje na geografskim kartama od najstarijih vremena do pojave prvih topografskih karata*. Zagreb, 1993, 74-75.

³ SCLAVONIAE, CROATIAE, BOSNIAE ET DALMATIAE PARS MAIOR. Johan bussemacher excudit. Marković, 52-53.

⁴ SCLAVONIA, CROATIA, BOSNIA cum DALMATIAE PARTE. Per Gerardum Mercatorem Cum privilegio. (1607.). Hrvatski državni arhiv. Kartografska zbirka. A-II-3.

⁵ Les Confins des Chrestiens et des Turcs en Terre Ferme. Cžest a dire. LA HONGRIE, LŽES SCLAVONIE, LA CROATIE et LA DALMATIE. Par P. Du Val Geographe Ordinž du Roy. Auec priuileige pour 20 Ans. 1663. Marković, 121.

⁶ ... Vermehrte und Verbesserte Landkarten des Königreichs Vngarn, vnd deren andern angrenztenen Königreiche[n] Fürstenthumen, vnd Landschafften, samt den[n]jen GrenzPosten, so die Röm: Key: May: und das Hochlöbl: Erzhauß Oesterreich, von dem Adriatischen Meer an, biß in Siebenbürgen vor Vestungen und Pläze gegen dem Erfeind, zu Nuz der ganzen Christenheit, stätig erhalten, und in allen versehen lassen müssen .... Cum Gratia et Privilegio Sacrae Caesareae Mayestatis, Anno 1684, Nürnberg ... Martin Stier Kay: Ober Ingenier delineavit. Hadtörténelmi Levélár Budapest. B IX a, 487/1, I-X.

⁷ DALMATIA ISTRIA BOSNIA SERVIA CROATIA e PARTE DI SCHIAVONIA descritte da Giacomo Cantelli da Vignola con la direzione delle più recenti Notizie e sužlesemplare delle Carte Migliori date in luce da Gio. Giacomo de Rossi dalle sue stampe in Roma alla Pace con Priu, del Sommo Pontefice tžAnno 1684. Marković, 92-93.

Rezultati

A) Kako sam željela otkriti kontinuitete i diskontinuitete u kartografskom predočavanju naselja i posebno urbanih fenomena na širem prostoru tromeđe, toponimi su me zanimali prije svega **tipološki i jezično**. Dakle, nije mi bilo važno provjeriti koliko je pouzdano kartograf bio upoznat sa situacijom već što je nalazio važnijim prikazati i kako je sve registrirao naselja različitog tipa. To se odnosi na područja za koja je sigurnije da ih je poznavao, ali i na ona koja su mu većinom ili potpuno bila strana. Obično su, dakle, na takvima kartama sitnog mjerila prikazana naselja koja je kartograf smatrao važnijima, često i s nekim urbanim karakteristikama (jadranske komune, veće fortifikacije, trgovista, crkvena središta).

Nadalje, kada se kartograf koncentrirao na izradu karata manjih geografskih cjelina, kao što su izolari - u našem slučaju, detaljni prikazi manjeg dijela dalmatinske obale - onda mu naravno i nije bilo toliko važno prikazati dijelove prostora "iza planina" ili one koji ulaze u kartu zbog imperativa primjenjenog mjerila. Kada se pak radilo karte većih prostornih cjelina, kao što su karte korištene u ovom radu, kartograf je bio prisiljen, s jedne strane, reducirati broj toponima u prostoru koji je najbolje poznavao, a s druge strane, što detaljnije prikazati one prostore koje nije dovoljno ili uopće poznavao. U potonjem je slučaju do izražaja dolazilo preuzimanje podataka iz drugih karata ili kartografskih tradicija. Bez iscrpnih istraživanja, jako je teško išta zaključivati o kriterijima po kojima su pojedini kartografi bili reducirali svoja vlastita toponomastička znanja, bilo unosili u svoje karte spoznaje drugih kartografa.⁸ Ipak se na temelju tabelarnog prikaza uvrštenih toponima i za ovako ograničen broj karata iz razmjerno dugog vremenskog razdoblja može izvući više zaključaka.

Cantelli je izuzetno dobar primjer različitog kartografskog odnosa prema kartama različitih razmjera. Njegova karta iz 1684. godine, koju sam iscrpno obradila, kao i druga njegova karta Hrvatske i zadarskog područja iz 1690. godine,⁹ koja je mnogo detaljnija i daleko krupnijeg mjerila, prikazuju naselja u području Pounja i Povrbasja gotovo identično. Dakle, ni nakon šest godina rada karta nije usavršena u pounsko-povrbaskom području, iako je krupnije mjerilo to zahtijevalo. Cantelli je na obje karte na gotovo isti način upisao toponime na prostoru hrvatske i bosanske krajine, dok je na karti iz 1690. godine područje Zadarskog kontada - za razliku od karte nastale šest godina ranije - pretrpao podacima. Jasno je da je ove posljednje dobro znao i istražio dok mu je teritorij izvan domaća Mletačke Republike bio poznat samo preko sekundarnih izvora.

Ako pogledamo podatke koje donosi Stier, vrstan habsburški kartograf u vojnoj službi, možemo uočiti da Cantellijevo poznavanje habsburško-osmanskog dijela Triplexa nije za podcenjivanje. Iako Stier daje gotovo iste i vrlo sistematicne podatke za područje Pounja

⁸ Svakako treba imati na umu da su se europski kartografi počeli ozbiljnije koncentrirati na kartografiranje gradova tek u zadnjoj trećini 16. stoljeća te su i prvi atlas planova velikih europskih gradova (*Civitates orbis terrarum*) Joris Bruin i Frans Hogenberg (bakrorezac zaposlen u Orteliusovoj radionici) objavili tek negdje između 1572. i 1618. godine. Informacije o ostalim naseljima sakupljane su mukotrpno iz već napravljenih karata, putopisa, svjedočenja trgovaca, i drugih izvora. To se posebno odnosi na kartografe kao Orteliju i Mercatoru, koji su mapirali goleme prostore u koje nisu imali izravan empirijski uvid. Iscrpniji kvalitativni prikaz urbanih struktura bio je, dakle, još uvjek teško dosežan. Norman J.W. Thrower. *Maps & Civilization. Cartography in Culture and Society*. Chicago- London, 1996 (1972), 85, 76-77.

⁹ *LA CROATIA E CONTEA DI ZARA descritte da Giacomo Cantelli da Vign[ol]a suddito, e Geografo del Ser[enissimo] S. Duca di Mod[ena] e data in Luce da Gio. Giacomo de Rossi dalle sue stampe in Roma alla Pace con Priu[...]Jo del S.P. 1690.* Hrvatski Državni Arhiv. Kartografska zbirka. B IXa 497/1.

kao i Cantelli, već je u poznavanju Povrbaša ovome izrazito inferioran. On čak istočno od Vrbasa “uvodi” novu rijeku, koju ne imenuje, i smješta na nju Banja Luku, Jajce i “Medizeru,” a na ušću iste rijeke u Savu i Kobaš. Na samom Vrbasu (Vorwaz) iznova označava i Banja Luku i Jajce i “Medieru” uvijek ponešto drugačije pisane (Laycza, Wamislugka, Mediera i Kowa u prvom slučaju, a Jazyl, Weynalickha, Medizera, Kowaz u drugom). Usto, na neimenovanu rijeku smješta i Zweze (Zvečaj) koji se inače nalazi na Vrbasu. Ovo nisu jedina “sumnjiva” mjesta pa bi ovaj fenomen zasluzio i pomnije ispitivanje.¹⁰

Nadalje, ako promatramo cijelo područje na koje se ovaj rad ograničuje i usporedimo svih šest karata koje se velikim dijelom također koncentriraju na ista područja, mogu se izvući i sljedeći zaključci. Kada je riječ o toponimima koji su zastupljeni na svih šest karata, neovisno o razmjerne dugom rasponu u kojem su korištene karte nastale kao i o kartografski vrlo velikim razlikama u kvaliteti izradbe (npr. od najlošije izvedene Bussemacherove do Cantellijeve i Stierove), uvijek je moguće prepoznati zajedničku toponomastičku “jezgru”, koja je čak i razmjerne vrlo brojna (oko trećinu toponima spominju najmanje četiri kartografa).

Najsvremenije podatke za područje habsburške i osmanske vojne krajine trebao bi posjedovati Stier 1684. godine no, Bussemacherova vrlo rana karta iz 1592. godine također daje izuzetno detaljan prikaz krajiških toponima. Za područje Pounja nije ništa lošija od Stierove, a potrebno je naglasiti da je čak i zadarsko područje u Bussemachera prikazano detaljnije nego u Cantelliji, ipak vjerojatno ne zahvaljujući Cantellijevom nepoznavanju već njegovim prioritetima. Najdetaljniji prikaz toponima ipak daje Mercator i to za cijelo šire područje Triplexa. Vjerojatno je on, zbog svojih brojnih veza, imao najbolji uvid u karte izrađene do tada, pa je i koristio većinu njih za kompilaciju svojih karata. Mercator toponime piše na njemački način, veoma slično Bussemacheru što može uputiti na činjenicu da je koristio njegovu kartu.¹¹

Nadalje, upozorila bih na činjenicu da su toponimi s Cantellijeve, Bussemacherove i Mercatorove karte u velikoj mjeri usporedni, te da je čak i pisanje toponima kod Cantellijeve karte iz 1684 u većem broju slučajeva do zadnjeg slova identično sa Bussemacherovim, iako vrlo komplikirano (*Vdiuigne, Gracowitz, Sternicza, Wazwicz, Waxich*, itd.). Cantelli upotrebljava njemački način pisanja habsburških i osmanskih krajiških toponima, kao uostalom i na svojoj karti iz 1690. godine, na pr. *Alt Gradiskia, Werlag, Welay, ili Dobitza, Ostrowitzsa* sa tz itd. Samo u krajevima pod mletačkom vlašću toponimi su u Cantelliji izrazito talijanizirani.

Između šest proučavanih karata upravo se Bussemacherova, Mercatorova i Cantellijeva podudaraju u najvećoj mjeri. U više navrata dosljedno bilježe cijelu seriju toponima na nekom užem području, a kojih često na ostalim kartama uopće nema i to gotovo identičnim nazivljem. Na primjer u povrbsaju: *Zuzuin, Bazatz, Iapra, Zeripanz, Ian, Mastieneza, Chiobin*, itd. Većinu ovih toponima ne spominje ni Stier koji bi, sudeći po tradiciji habsburškog kartografiranja ovih prostora morao imati najbolje podatke. Vrijedilo bi istražiti što se dogodilo sa svakim od tih gradova pojedinačni i zašto ih Stier ne bilježi. Na osnovu viđenog možda se može zaključiti da je Cantelli imao uzor u skoro sto godina starijim kartama kao što je na primjer, Bussemacherova ili Mercatorova, koje su bile lakše dostupne od suvremenijih habsburških karata izrađivanih u vojne svrhe i očigledno mnogo

¹⁰ Razlog bi mogao biti i u Stierovoj nemogućnosti točne izmjere povraskog i punskog područja koje je tada pod osmanskom vlašću (Stier ga označava znakom mjeseca), tako da unatoč bilježenju većine toponima ipak dolazi do prave zbrke u njihovu rasporedu.

¹¹ Vidi tablicu na kraju teksta.

detaljnije u prikazu toponima. Očigledno je, dakle da su mletački kartografi posuđivali podatke o unutrašnjem dijelu tromeđe od habsburških, a vjerojatno crpili i iz drugih izvora. Mercator je u tome smislu bio pravi "rudnik."

Habsburški rani kartografi, kao Bussemacher, s druge strane, pokazuju veoma dobro poznavanje toponima neposrednog zadarskog zaleda, kao i mletačkog dalmatinskog teritorija ali još uvijek koristeći talijansko nazivlje kao *Obroazo*, *Pedrosi*, *Piegari*, *Pogio*, *Zaravechia*, itd. Stier koji također bilježi velik niz toponima zadarskog područja, upotrebljava također talijanske nazine, koji so očito bili ustaljeni za ovo područje, što znači da se u razmaku od sto godina koji dijeli Stiera i Bussemachera nije uvodilo njemačko nazivlje za toponime na mletačkom području. Ipak, treba reći da Stier sustavnije upotrebljava njemački način pisanja toponima, nego Cantelli talijanski.

Sambucus je, kao i Mercator, relativno dobro upoznat sa važnijim pouanskim utvrdoma, kao i Dalmatinskom obalom do Kapele, jer navodi gotovo sva važnija naselja, ali se na tome i zaustavlja. Prostor jugoistočno od Une za Sambucusa najednom ostaje gotovo potpuno prazan. Osim nekolicine većih naselja nema ničega, a i rijeke se najednom izrazito iskriviljuju, možda zato što iza Une prestaje Ilirik? Du Val se također zaustavlja na manjem broju toponima, koje smatra važnijima, a koje ravnomjerno raspoređuje po karti, a korištenjem najrazličitijih pravila u pisanju toponima otkriva mnogostrano porijeklo svojih informacija.

Ako se kao referentne točke za prikaz mletačke, habsburške i osmanske strane Triplexa u nedostatku osmanskih kartografa uzmu Stier i Cantelli, može se zaključiti da prikazivanje naselja na odabranom širem području Triplexa, na kartama sitnijeg mjerila, nije u više od stoljeća doživjelo veće promjene. Dakle, broj toponima se s vremenom nije bitno povećavao. Iako se mogu pratiti izmjene u načinu pisanja toponima koje bi trebalo još sistematicnije obraditi, ipak se može reći da su već i kartografi 16. stoljeća dali iscrpne, ponegdje čak iscrpnije podatke o naseljenosti habsburškog dijela Triplexa. Ne treba pri tome isključiti činjenicu da su neka naselja u tome području opustošena i nestala s vremenom i da ih Stier zbog toga ne bilježi. Nadalje, nijedan od ovih autora, pa čak ni Cantelli u svom detaljnem prikazu Dalmacije i zadarskog područja iz 1690. godine sustavnije ne rangira naselja. Iako je zadarsko područje prekrio naseljima ipak ih je svrstao samo u dvije važnije grupacije. Važna naselja i ostala naselja. Slično je postupio i Stier, s time što je on osigurao popis najvažnijih gradova na svojoj karti u posebnoj priključenoj tabeli. Uglavnom, dalji napredak u 18. stoljeću je išao više u smislu boljeg označavanja karaktera i važnosti naselja i njihova geografskog smještaja.

B) Ako zaključimo da se kartografski prikaz toponima Triplex Confiniuma nije znatno kvalitativno poboljšao, te da tu kroz više od sto godina figurira jedan relativno stalan broj naselja, pogotovo stalan broj važnijih naselja, koja se pišu, ako izuzmemmo obalu gdje su pretežno talijanizirana, na njemački način, možemo postaviti i pitanje da li kartografiju uopće zanima egzaktna prezentacija učinaka ratova i promjena granica u faktičnom smislu na urbanu konfiguraciju? Posebno ako tome dodamo brojna uništena srednjevjekovna naselja, izgradnju novih krajiških utvrda, demografsko opustošenje te trgovačko-ekonomsku zapuštenost prostora.

Može se odmah odgovoriti da je označavanje pripadnosti teritorija jednom od triju Imperija u Cantelija i Du Vala i jedan od primarnih ciljeva kartografiranja prostora. Na njihovim kartama se čak vrlo lijepo ističe i pripadnost pojedinih gradova određenom Imperiju. Stier također vrlo pomno označava pripadnosti. Ovi podaci su i dodatna podrška činjenici da su događanja na prostoru Triplex-a bila minuciozno praćena, pa ako se i nije znalo ili moglo točno ocrtati pejzaž ili pobilježiti sva i najmanja naselja zbog ne-

dostupnosti prostora, ipak obaviještenosti o važnijim naseljima nije nedostajalo. Tome u prilog idu i bezbrojni leci koji su po Europi izvještavali o ratnim operacijama, padu ili osvajaju pojedine tvrđave na Triplexu koji je, čim bi neka ozbiljnija akcija ili okupljanje vojske sa sve tri strane započelo, postajao jedan od centara zbivanja.¹²

Ipak, što se naseljenosti tiče, prostor Triplexa izgleda izuzetno gusto naseljen, a zapravo to često i nije bio slučaj jer bi u utvrđama na Pounju u 16. stoljeću često znalo biti desetak ili manje ljudi, a utvrda bi za kartografa zasluživala status istaknutog utvrđenog grada. Vrijedilo bi stoga napraviti detaljnu analizu toponima i vidjeti koje su utvrde uništene u Pounju i Povrbasu i da li se još javljaju na kartama. To bi osiguralo daljnje vrijedne podatke o recentnosti informacija u kartografa.

C) Još ostaje otvorenim pitanje kakve se obavijesti o urbanim naseljima na Triplexu mogu izvući iz karata 16. i 17. stoljeća, dakle, koji su to gradovi koji markiraju prostor tromeđe prema kartografskim izvorima u više od stoljetnom trajanju, u kakvim su prioritetima iz kartografske perspektive doživljavana urbana naselja na tromeđi i na koji su sve način prezentirana, te da li je i njihova tipologizacija još uvijek proizvoljna, možda naslijedena ili ipak realna?

Pregledavanjem nekih kasnijih karata koje su već počele koristi legende sa jasno razrađenim dvojezičnim znakovljem za grad, biskupiju, samostan, trgovište, utvrdu, selo, itd., kao karta Štajerske G.M. Vischera iz 1678. godine,¹³ došla sam do zaključka da su proizvoljnosti i pogreške u odnosu na stvarno stanje stvari bile neminovne u smislu procjene karaktera naselja, ali ne toliko i u smislu procjene njegove relativne važnosti. Ipak, obavijesti na kartama bez legendi bile su još siromašnije, ali su one jedine koje nam preostaju za istraživanje prostora Triplexa.

Prema mojim saznanjima postoji nekoliko osnovnih razina tipologizacije naselja na odabranim kartama:

1. Označavanje svih naselja skupinama kućica koje mogu varirati u broju i veličini ovisno o tome kakva se važnost pridaje naselju. Takav sistem koristio je Sambucus i on, iako vrlo proizvoljan, ipak može osigurati obavijesti o tome koji su gradovi figurirali kao najvažniji za autora, jer se ističu na prvi pogled izrazito velikim skupinama kućica i tornjeva. Stier nije pravio jasnu razliku u veličini i broju kućica, ali je zato osigurao popis najvažnijih gradova u tabeli na kraju karte.¹⁴

2. Cantelli je označavao naselja kućicama uglavnom iste veličine, ali je uveo posebne oznake na vrhu kućica za nadbiskupije i biskupije, dodatno razlikujući kršćanske i osmanske utvrde. Cantelli je u tome smislu bio i najmanje iskoristiv za tipologiju naselja jer nije pravio nikakvu razliku u statusu naselja osim crkvenom.

3. Ostali autori su koristili su najizražajniji sustav. Bussemacher i Mercator označili su većinu naselja kružićima, dok su pojedina važna naselja označili jasno vidljivom skupinom kućica obojenom crveno. Za njih dakle postoje dvije razine važnosti naselja. Du Val

¹² Za razliku od srednjeg vijeka kada je i utjecaj centralne vlasti na relativno slab, razdoblje ranog novog vijeka donosi jačanje utjecaja državnog aparata, a posebno su imperijalni sustavi zainteresirani za mapiranje ili neki drugi način detaljnog distinguiranja svog teritorija. Dalje vidi N.J.G. Pounds. *A Historical Geography of Europe*. Cambridge, 1990, 211-250.

¹³ Reverend[issi]mis et ampl[issi]mis ... Geographicam hanc Styriae Iconem (ut quorum Auspicij & Impensis caepitā est. Eorundem in Gloriam permanere) Non minori labore, quam fide a se delineatam, ... Author G.M.V. Tyrol. Wensius. Hadtörténelmi Levéltár Budapest. B IXa 32.

¹⁴ Der vornehmsten Statte und Gränz-Posten so gegen des Turckischen Plazzen liegen/wie solche in der Landkarten nach denen Numeris zu finden/darbey die Türkischen Oerter mit einem halben Mond bezeichnet sind. Hadtörténelmi Levéltár Budapest. B IX a, 487/1, I-X. Index.

je usavršio ovaj sustav. On također označava većinu naselja kružićima, izdvajajući pri tome skupinom kućica važnije gradove, ali uvodi i posebne oznake na vrhu tih istih kućica u slučaju nadbiskupija, biskupija, tvrđava i morskih luka.

Kako nema smisla ulaziti u detalje istaknuti će samo najvažnije gradove. Prema ovih šest kartografa, sa nekim manjim nepodudanostima, to su: Jajce, Zvečaj, Banja Luka, Waxic, Lapac, Lemax, Kobaš, Gradiška, Dubica na Uni, Bihać i Zvonograd u području Pounja i Povrbašja. Nadalje Zadar, Šibenik, Nin, Skradin i Obrovac u zadarskom području te Senj, Pag, Rab, Krk, Osor, Ogulin i Rijeka u području dalmatinske obale do Kapelle.

Jasno se može uvidjeti da se ni jedan od ovih kartografa nije slijepo oslanjao na antičku tradiciju pri rangiranju naselja, već su doista istaknuta ona koja su u vremenu 16. i 17. stoljeća bila značajna urbana središta, bilo obrambeno-ekonomска, bilo crkvena, bilo administrativna. Antički gradovi koji su održali svoj urbani karakter, prije svega temeljen na trgovačkoj razmjeni kao Rab, Krk, Osor i Pag, zadržali su, izuzetno dosljedno, i prestižan položaj na kartama 16. i 17. stoljeća. S druge strane, neki značajni gradovi iz rimskog razdoblja kao *Vegium/Karlobag*, *Burnum/Ivoševci*, *Varvaria/Bribir* ili *Tarsatica/Trsat*¹⁵ sada su ili svedeni na rang drugorazrednih ili trećerazrednih ili se čak uopće ne bilježe, dok se gradovi kao Bihać, Lapac, Ogulin i ostali spomenuti krajiski gradovi na osmanskoj i habsburškoj strani naglo uzdižu na ljestvici bilo kao administrativno-obrambena središta bilo kao veće utvrde sa trgovačkim značenjem, što i odgovara realnom stanju stvari u razmatranom razdoblju.

Dakle, prikazujući toponime na Triplexu, kartografi i 16. i 17. stoljeća uspjeli, relativno sustavno istaknuti važnija gradska naselja, ali se do kraja razdoblja, iako se prikaz veličine i tipa naselja usavršava uvođenjem razrađenijih oznaka i legendi ipak bitno ne poboljšava stvarna procjena karaktera naselja. Na kraju bih naglasila da, usprkos nesavršenostima, karte 16. i 17. stoljeća osiguravaju cijeli niz obavijesti o gradovima na način na koji su ih suvremenici percipirali. Daljnja analiza i uspoređivanje toponima sa suvremenih karata, a pogotovo kombiniranje tih podataka sa ostalim arhivskim dokumentima moglo bi u znatnoj mjeri razjasniti urbanu strukturu Triplex Confiniuma.

Tabelarni prikaz svih toponima šireg područja Triplex Confiniuma¹⁶

Tumač:	C/ Cres L/ Lika LO/ Lošinj P/ Pag U/ Pounje V/ Vinodol Z/ Zadarsko zaleđe
*/ naselje posebno istaknute važnosti	
+/ veliko crkveno sjedište	
—/ naselje je na području izvan domaćaja karte	
K/Krk	

Sambucus							
1572.	Bussemacher						
1592.	Mercator						
1607.	Du Val						

¹⁵ Vidi: Mate Suić. Antički grad na istočnom Jadranu. Zagreb, 1976.

¹⁶ Kako bi tablica bila što sažetija i bez dodatnih opisa položaja, toponimi nisu abecedno poredani već redoslijed uglavnom prati položaje na karti.

1663.	Stier					
1664.	Cantelli					
1684.	Današnji naziv ¹⁷					
PRIMORSKA KRAJINA						
S. Veit am pflaum *	--	--	--	S. Veith *	Fiume	Rijeka
	--	--	Porto Re	Porto Reo		Kraljevica
	--	--	--		Tresenick	
Tersat	--	--	--	Tersat	Tersacz	Trsat
Ogulin	Ouglin *	Ouglin *	Ouglin	Ogulin *	Ouglin	Ogulin
	--	--			Chotor	Kotor
	--	--			Zernouiza	Žrnovnica
S. Martin	--	--	--			Martinšćica
	--	--	Drasits			
	--	--	Toplicz/V		Toplicz/V	
Bachri	--	--	Bucara *	Boccary *	Buccariza	Bakar
Cralin	--	--		Grelling		Hreljin
	--	--		Boccanze/V		
Castel Muschio/K	--	--	--			Omišalj
Verbenicho/K	--	--		Verbenico		Vrbnik
	--	--		S. Marco/K		
	--	--		Mol Tempo/K		
Dobrigno/K	--	--	--			Dobrinj
Veia	--	--	Vegia **+	Voglia *	Veglia +	Krk
Weske/K	--	--		Bescha	Valka/K	Baška
S.M. de Kasion/K	--	--		S. Maria		Košljun
S. Lorenzo/C	--	--	--			?Sv. Lovreč
Cao iBola/C	--	--	--			Beli
S. Nicolo/C	--	--	--	S. Nicola	S. Nicolo	?Veli Miklozan
Cherso	--	--	--	Cherso *	Cherso	Cres
S. Tomaso/C	--	--	--	S. Thomas		
Lubenice/C	--	--	--	Lubeniz		Lubenice
Obero	--	--	Osero **+	Obero	Ossero +	Osor
	--	--		S. Iackomo/C		Sv. Jakov/LO
	--	--	--		Maray/C	Merag
S. Nicolo/LO	--	--	--	S. Nicola/LO		Sv. Nikola
Lezin/LO	--	--		Letzino		Mali Lošnj
Arbe	Arbe *	Arbe *	Arbe **+	Arbe *	Arbe +	Rab
Pago/P	Pago/P *	Pago *	Pago +	Pago *	Pago	Pag

¹⁷ Zbog kratkoće vremena još uvijek nisam uspjela identificirati sve današnje nazive, ali i ovu nepotpunu kolonu sam smatrala potrebnom uvrstiti, ne bih li pridonijela boljem poznavanju toponimije prostora tromeđe. Pri tome su mi mnogo pomogli slijedeći radovi: Mithat Kozličić. *Atlas. Kartografski spomenici hrvatskog Jadrana*. Zagreb, 1995, 300-351; Jakov Gelo – Ivan Crkvenčić – Mladen Klemenčić. *Narodnosni i vjerski sastav stanovništva Hrvatske: 1880-1991. : Po naseljima*. Zagreb, 1998; Dokumentacija/ Republika Hrvatska/ Republički zavod za statistiku. *Popis Stanovništva, domaćinstava, stanova, ...* Zagreb, 1991; Vinko Sabljar. *Mjestopisni riečnik Kraljevinah Dalmacije Hrvatske i Slavonije*. Zagreb, 1866.

	Vlasigi/P	Vlasigi/P			Vlasigi/P	Vlašići
	Puaclin/P	Puoglin/P			Pucolin/P	Povljana
Grisna	--	--				Grižane
Treuemr	--	--				Drivenik
Wreuier/V	--	--		Breiner/V	Prabien/V	Bribir/V
Nouig	--	--		Noui	Noui	Novi Vinodolski
	Jablonitz	Iablonitz	Iablonits	Jablonaz	Iablonaz	Jablanac
Czeynowiz	--	--				?Drežnica
Modrusch +	--	Modrusch	Modrusch	Modrusch	Modrusch	Modruš
Capella	Capella	Capella				Kapela
Ledeniza	--	--		Ledeniz		Ledenice
		--		SchmogKniz		Smokvica Krmpotska
Zeng *	--	--	Zegna *+	Zeng *	Segna +	Senj
Prindl	Pryndel	Pryndel	Pryndel	Brindel *	Peinde	Brinje
	S. Georg	S. Georg		S. Georg		Jurjevo
	Stawigrad	Stawigrad		Starigradt	Stauigrad	Starigrad (kod Raba)
Nouigrad/L	Nouigrad/L	Novigrad/L	Nouigrad/L	Noui/L	Nouigrad/L	Novigrad
				Koronica/L		Korenica
Dresnir	Dresnir	Dresnir	Treschnuk *			Drežnik
	Bunick	Bunik	Banick	Bunik	Bunić	
	Osniuisa	Osniuisa				Stinica
Plas		Plaz		Blaskey		Plaški
	Rebac	Rebac		Reback	Rebac	Vrebac
Dabar				Tabor		Dabar
Iesomza		Iessenitz				Jesenice
Berlog		Werlog		Berlog	Werlog	Brlog
			Luzschan/L			Lučane
			Tranowoglaniz/ L			Trnova Glavica
Brosor				Proßor *		Prozor
Ototschaz/L	Ottoschatz/L	Ottoschatz/L	Ottoschats/L	Ottotschaz/L *	Ottoschutz/L	Otočac/L
				Plachatraga		
		Petrigelric				
Khrumbtshetsch		Krumbisitz			Krumbisitz	Krušćica
Khesin		Rhesin				Kosinj
	Pocitel	Pocitel	Pocitel	Pocitel	Pocitel	Počitelj
Pr(...)or						
	Pescha	Pescha			Pesca	
		Cebisic		Cebesic	Cebisic	?Gospic
	Mogorouic	Mogorouic		Mogorouic	Mogorouic	Mogorić
	Zolia	Zolia		Zolia	Zolia	
	Medac	Medac i				
Medac No.	Medac	Meduck	Medac n. i			
Medac	Medak					
		Raduc	Raduc	Raduck		Raduč

		Marsimont			Alarsimont	
		Sliunic		Sliunis	Sliuniz	
	Ribnick	Ribnic		Riburg	Rebnic	Lički Ribnik
	Cuiec	Cuiec		Cuier	Cuiec	?Kuklić
	Sir	Sir		Sir	Sir	
	Xagon	Xagon		Xagon	Xagon	Zagon
	Lucanaz	Lucanaz		Luchawaz		
		S. Zuane	S. Zuane	Szuane		?Sv. Ivan
		Dehartac			Dehartac	
	Veza	Veza	Veza	Vetza	Veza	Večka Kula
	Chuinic	Chiuinic		Chuoric	Chiunic	Kijani
Gradschaz	Gradac	Gradac		Gradack	Gradac	Gračac
Welay inder Lyka	Welay	Welay		Welley	Welay Lika	Bilaj
		Iurasavit			Iurasuiz	
Vdwin	Vdiuigne	Vdiuigne		Vdwige	Vdiuigne	Udbina
		Barleta		Barleta	Barleta	Barleta
Waritolre	Warletott	Warletott				Barleta
Plimikh						
	Scixa	Scixa		Carllwag	Scixa	Karlobag
Ostrouiza/L	Ostrowina/L	Ostrowina	Ostrouuina/L	Ostrowiza/L	Ostrouina/L	Ostrvica
		Perunsitsch		Perussitz/L *		Perušić
				Schiracki Guli		Široka Kula
				Vicegradi		
				Gewic		
		Belay		Belai		Bilaj
				Turaseck		
		Buxic		Buxis		
		Slouigne		Slouigne		
		Nouazoic		Zoic		?Čojluk
S. Martin						
Maluesin		Maluicin				

ZADAR I ZALEĐE

Venieraz		Venieratz		Wineratz		Vinjerac
	Duescho	Duescho		Duescho		Dražnik
Nona	Nona *	Nona *	Nona *+	Nona	Nona +	Nin
		Beuilaqua		Diuilagrea		Privlaka
		Pontadura	Pontadura			Vir
		Xemonigo	Xemonigo	Xemonigo	Zemonico	Zemunik
	Juba	Iuba		Juba	Iuba	Ljubač
	Rurano	Rurano		Raschanca	Rarana	Ražanac
	Pedrosi	Pedrosi				Petrčane
		Villa				Lozice/Vir
		Stulibero				
		S.M. detohue				
	Slimuisa	Slimuisa	Slimusa			Slivnica
	Piegari	Piegari		Pigari	Piegari	
	Carlaouic	Carlaovic		Carlaouic	Carlaouic	

	Stosina	Stosina		Stosin		Stošija
	Vereuo	Vereuo		Vereuot	Vereuo	
Altobrouaz				Altbroatz		Stari Obrovac
Bobrouaz/Z	Obroazo/Z *	Obroazo/Z *	Obroazo/Z	Obroatzo/Z	Obroazzo/Z	Obrovac/Z
Closter						
Polatscha	Polaca	Polaca		Palaka		Polača
Vrana	Laurana	Laurana	Laurana	Lauerana	Vrana	Vrana
Nadm	Nadin	Nadin	Nadin	Nadin	Nadin	Nadin
Zara *	Zara *	Zara *	Zara *+	Zara *	Zara +	Zadar
Mesrauza						Makarska
Alt Zara	Zaravechia	Zaravechia	Zara Vechia		Zarauechia	Biograd
	Trebocoia	Treboconi ?				Tribunj
Sloßeln						Pirovac
Pribier/Z		Bribir/Z		Bribir/Z	Bribir/Z	Bribir/Z
					Rachicha	
Sgradin		Scardona	Scardona *+	Scardona	Scardona +	Skradin
Wogalischin						
Ostroviza/Z		Ostrouiza/Z		Ostrouiza/Z		Ostrovica
	Mocuo	Mocuo		Mecuo	Mocuo	
Netschuen		Neceue	Neceue	Neueue		Nečven
Sebenico *	Sebenico *	Sebenico *	Sebenico*+	Sebenico *	Sebenico +	Šibenik
				Vislioca		
Trema	Tina *	Tina *	Tina *+	Tina	Tina +	Knin
	Dinaric	Dinaric	Dinaric	Dibaric	Dinaric	
	Scoglio	Scoglio				
Capitulo	Capitulo			Capitulo		
Vezischi	Vezischi				Vezischi	
					Bergane	
Bilinae	Bilina			Bilena	Biline	Biline
Cudanton	Cudanton					
Zucea	Zucea			Zucca	Zucca	
Procouic	Procouic	Procouic	Procouic	Procowic		
Viliaca	Viliaca	Viliaca	Villacka			
	Ramica				Ramica	
Derrais	Derrais				Derais	
Doerichi	Doerichi			Dorichi	Doerichy	
Ternischi		Dernischi	Dernischi	Dernise	Dernischi	Drniš
	Pogio	Pogio	Pogio	Pogio	Poggio	
	Bosach	Bosach				
Babidus	Babidus			Babidub	Babidus	Bobodol
Murich	Murich			Murich		
	Rachouac			Rachouat	Rachouac	Rastićevo
Zuonigrad	Xuonigrat *	Xuonigrat*	Xuonigrad	Xuonigrat	Xuonigrad	Zvonigrad
	Hoton	Hoton	Hoton	Haion	Hoton	
	Xegar	Xegar		Xegradt		Kaštel Žegarski
	Frati	Frati		Frati		
	Bilisane			Bilasano	Bilisane	Bilišane

		Xelengrat		Xelngardt	Xelengrat	Zelengrad
Chrin	Carin	Carin	Carin	Carin	Carin	Karin
		Novigrad/Z	Nouigrad/Z	Neuigrat/Z	Nouigradi/Z	Novigrad/Z
		Begiovic		Begiouic	Begiouich	
		Clegovic		Cleogouic	Clegonic	
		Druignan		Druignon		
			Sidigo			
		Crenaci		Crenaci	Creanci	
		Višouaz				Visovac
		Pelaza				Morpolača
		Martinosovic				
		S. Casan				Sukošan
		Raslina				Raslina
		Dazlina				Dazlina
		Vodice				Vodice
		Rachitniza				
		M. Bago		Montepago		Bag
		Montepetrin		Montepelin		
		Mišonovic		Mišonouico		
			Sauia			
			S. Martin			
		Montenegro		Negromonte		
			Vrihi			
			Ranaca			
		Calicurate		Culcurate		Karalić
		Buqueine		Buccocine		Bičine
		Martonosoina		Soia Martino		
		Rachinca		Rachiato		
	Otauaca	Otauaca		Otuaca	Ottauacca	
	Xeceuo	Xeceuo		Xeciuo	Xaceuo	Zečevo
	Cosole	Cosole		Cosole		Kožlovac
	Porusic/Z	Porusic/Z		Porusci/Z		Perušić
	Velin	Velin	Velin	Velini	Velim	
		Zaton			Zaton	Zaton
	S. Andrea	S. Andrea			S. Andrea	
	Mortura	Mortura			Mortura	Murter
	Toreta	Toreta	Toreta		Toretta	Turanj
	Sciantpago	Sciantpago				Pakoštane
Pschipscha						
Stermitschki/Z		Stermichi		Sternixi/Z	Stermichi/Z	Strmica
	Peue	Peue			Peue	
Vrchitschki	Vrchitschki	Vrchitschki		Vrchitschki		
POUNJE-POVRBASJE						
Ostrowoiza/U	Ostrowitz/U	Ostrowitz/U	Ostrouuitz/U	Ostrouitzo/U	Ostrowitz/U	Ostrovica/U
Winitsch	Wainisch	Wainisch		Winitsch	Vamisch	
Erman	Orman	Orman	Orman	Erenaw	Orman	Rmanj
Vnaz	Vnnatz	Vnnatz		Vnatz *	Vnnatz	Unac

					Ripaz	Ripač
Repitsch		Repitsch	Repisch	Repitsch	Repitsch	Repić
Boriconigis				Boriconigis		Boričevac
Sokol	Socols	Socols		Socal	Socul	Sokol
Topliz/U		Toplitz/U	Toplitz/U	Topliz/U	Toplitz/U	Toplica
Witidsch *	Wihitsch *	Wihitsch *	Wihitz *	Wihitsch *	Wihitsch	Bihać
Welay/U	Welay/U	Welay		Velay/U		Bjelaj
Kludsch		Klutsch		Klutsch	Klatsch	Ključ
Obrovaz/U	Obrowatz/U	Obrowatz/U	Obrouuatz/U	Obrouaz/U		Obrovac
Berkowiz		Breckhonitz		Berckowiz		Brekovica
Krupa		Krupsky		Krupa		Krupa
Ostrozaz		Ostroschi		Ostrogatz		Ostrožac
Bradschay	Bradschay	Bradschay	Bradschay	Bartschay	Bartschay	
Iamniza	Ianneitza			Jammica		Jamnica
Buschawiz		Buschawiz	Buschauicz	Baschawaz	Buschawaz	
Otok	Orok			Ottoch	Otoch	Otok
Altnoui/U				Alt Nouigrad/U		Stari Novi/U
Nouigrad/U	Nouigrad/U	Nouigrad/U	Nouogradek/U	Nouigradt/U	Nowigradt/U	Bosanski Novi
Blagay	Blagay	Blagay	Blagay	Blagey	Blagay	Blagaj
Pedl	Podel			Pedel	Podel	Pedalj
		Dubroniwa	Dabrouina			
Petroworski			Pridloueski	Petrowolsky	Prikawesky	?Prikovrh
Costanawiz	Constantiza	Constantiza	Costanouitzta	Castanowez *	Castanowez	Kostajnica
Dubiza	Dubitz *	Dubitz *	Dubitz	Dubiza	Dubiza	Dubica
	Wackyn	Wackyn				
Ießenowaz	Iessenocz *	Iessenocz*		Jeßnowaz		Jasenovac
		Sorol				
		Wradschaz				
		Aschintza				
		Lisniatz				
		Schicoloue				
		Imatz				
		Slobotzma				
		Lewacz				
		Schicolouodo				
	Chiobin	Chiobin			Chiobin	
Gradischprod	Gradiskia * i Gradiskia turcic. *	Gradiscia * i				
Gradiscia Turicum*	Gradiskia *					
i						
Gradiskia	Gradiska i					
Alt Gradischprot	Gradiskia					
i						
Gradiskia	Nova i					
Bosanska						

Gradiška					
	Mastieneza	Mastieneza			Mastieneza
Kowas	Kowacz * i Kowacz turc. *	Kowacz * i Kowacz Turicum*	Koauacz i		
Koauacz	Kowaz *	Kowacz	Slavonski i		
Bosanski					
Kobaš				Kowa	
	Dobitzia	Dobitzia *	Dobicca		Dobitzia
	Rhastia	Rhastia			Rustia
	Nabin	Nabin	Nabin	Nobin	Nabin
	Royzura	Royzura	Roysur	Katzura	Reizura
	Lemax *	Lemax *	Lemax	Lewaz	Lemax
		Medieres		Mediera	Medicra
	Medizere	Medizere	Medizere	Medizera	
	Nobyn	Nobyn	Nobin		
	Wazwicz	Wazwicz		Warwiz	Wazwicz
		Verslefno		Verstefno	
				Slobotznia	
				Welzan	
				Harađdin	
	Klethyna	Klethyna	Klethina	Klethina	Kletina
	Ezie	Ezie			
				Zeczura	
	Orywaz	Orywaz		Orywas	
	Zokolo	Zokolo		Zacolo	Zokolo
	Sternitza *	Sternitza *	Sternitca		Sternicza
	Camengrad	Camengrad	Camengrad	Kamengrad	Comengrad
	Grebén	Grebén		Greben	Greben
	Smiema	Smiema			
	Roczura	Roczura			
		Protzere		Protzere	
	Iapra	Iapra		Iapra	Budimlić Japra
	Gerschouo	Gerschouo			
	Ian	Ian		Ian	
	Zeripanz	Zeripanz	Zeripans		Zeripanz
Schanschnackh	Schäschakho	Schanschakh		Schansmarck	Schanschakh
Sleffno	Hiessno	Hiessno	Hiesno	Steffno	Hiessno
Strauo	Straua	Straua	Straua	Strauo	Straua
				Popinocz	
Tschazina		Tschazina		Tschozina	
	Bazatz	Bazatz		Bazatz	
	Yetse	Yetse		Yeste	
	Zuzan	Zuzan	Suzan	Zutzan	Zutzan
	Busia	Busia	Busia		Busia
Zußvyn	Zuzuin	Zuzuin		Zußenin	Zuzuin
Straza	Straza	Straza	Straza	Strazo	Straza

	Glamotz	Glamotz			Glemotz	Glamoč
	Lapaz *	Lapaz *	La Paz	Lapas	Lapatz	Lapac
	lapaz	lapac				
Oberwaschkhi	nid. i ob. Waxicz *	Nid. Waxicz *				
Ob. Waxicz	Vaxicz	Ob. Waschky	Waxicz			
				Wamislugka		
Weinalykha	Wanyaluka	Wanyaluka		Weynalickha *	Vanialuka	Banja Luka
	Wania *	Wania *	Vania	Wanna	Vanna Vama	Banja Luka
		Bechie	Bechie	Becye		
	Zwezan *	Zwezan *	Sueezan	Zweze	Zuezen	Zvečaj
Otschaz				Ottschatz		
		Wexan				
		Cuniuecz				
		Prihodetz				
		Komary				
				Laycza		Jajce
Jayzl	Iaycza *	Iaycza *	Iaicza *	Jazył	Laycza	Jajce
Iesero	Iesero	Iesero	Iesero	Jeßero	lessere	Jezero
Prussaz	Prussatz	Prußatz	Prusatz	Prusatz	Prusacz	Prusac
Soccolitsch	Sokolitsch	Sokolitsch		Soccol		Sokolovo
Sod				Sadt		
Klupik		Klupik			Kulpick	
Wielgrad	Welgrad	Welgrad		Wielgradt	Velgrad	Bjelgrad
Grachouaz	Gracowatz	Gracowatz		Crachowaz	Gracowitz	Grahovo
Vrachouaz	Vrachouaz	Vrachouaz	Vrachouas	Vrachowaz	Vrachouaz	
123	151 bez otoka i obale do Senja	236 bez otoka i obale do Senja	91 bez dijela sjevernog primorja	215	168	

Summary

Cartographic Information on Settlements in the broader Area of Triplex Confinium (1550-1700)

Questioning the perception of the early-modern Triplex Confinium area, as desolated, de-urbanized and primarily rural area, constantly involved into the war waging, the author explores the importance of urban phenomena on the Triplex, using geographical maps of the time as a primary source. The author attempts to examine whether it is possible to reconstruct the continuity, and linguistic consistency/nonconsistency of cartographic registering of toponyms on the broader area of the Triplex. The author also provides a comprehensive list of toponyms from six contemporary maps, along with modern names, where possible.

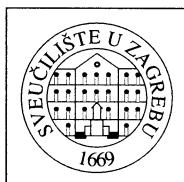
FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ZAVOD ZA HRVATSku POVIJEST

INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY

INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RAD OVI 32-33

ZAGREB 1999.-2000.

Izdavač

Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Za izdavača

Neven Budak

Redakcija

Branka Boban

Neven Budak

Mirjana Gross

Franko Mirošević

Iskra Iveljić

Nikša Stančić

Božena Vranješ-Šoljan

Urednički kolegij

Ivo Goldstein

Marijan Maticka

Mario Strecha

Izvršni urednik

Mario Strecha

Adresa uredništva

Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb, Ivana Lučića 3
tel. 385 1/ 6120 150, 6120 158, fax. 385 1/ 6156 879

Časopis izlazi jednom godišnje. Izdavanje časopisa sufinancira
Ministarstvo znanosti i tehnologije Republike Hrvatske.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske
br. 6859/1 od 5. X.1982. časopis »Radovi« oslobođen je plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Ministarstvu znanosti i tehnologije
Republike Hrvatske pod brojem UP-547/2-84-1984.

Naslovna stranica

Iva Makvić

Prijevod sažetaka

Marina Denona-Krsnik (njemački)

Ivo Goldstein (engleski)

Tisk

KRATIS, Vrapčanska 15, Zagreb

Tiskanje završeno u srpnju 2001. godine

Naklada

300 primjeraka

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb

UDK 949.75

RADOVI 32-33

/ [uređivački odbor Ivo Goldstein... et al.]. - Zagreb

: Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta,
1999.-2000. - 520 str. ; 24 cm

- Summaries.

ISBN 0353-295X